

Poznámky k přednášce pátek 22. 11. 2013 Období prenatalní, perinatální, kojenecké, batolecí

Poznámky k Mary Ainsworthové a jejímu výzkumu vazby dítěte raného věku k rodiči.

Mary Ainsworthová (1913-1999) identifikovala u dětí ve věku cca 1 rok 3 typy vazby s matkou (tj. primárním pečovatelem).

Experiment (Strange Situation Procedure) probíhal takto:

Dítě je společně s matkou v experimentální místnosti. Do místnosti vstoupí cizí osoba, povídá si s matkou, hraje s dítětem. Matka se vzdálí z místnosti. Dítě zůstane samo s cizí osobou. Matka se opět vrátí do místnosti. Cizí osoba odejde. V další situaci nechává matka dítě samotné v místnosti, pak se vrací.

Na základě chování dítěte v těchto situacích (zájem o hru, reakce na odchod a návrat matky, reakce na cizí osobu) Ainsworthová identifikovala 3 typy vazby dítěte k matce (resp. primárnímu pečovateli):

1/Bezpečná vazba

Nejvíce adaptivní chování. Dítě se cítí bezpečně, pokud je s matkou (hraje si). Na odchod matky reaguje pláčem, na návrat radostí. S cizí osobou si hraje, jen pokud se cítí bezpečně v přítomnosti matky.

2/Nejistá vazba-ambivalentní

Málo jisté i v přítomnosti matky (malý zájem o hru v cizí místnosti), při odchodu matky extrémně vystresované. Na návrat matky reaguje ambivalentně-chce matčinu pozornost, ale jakmile mu ji matka věnuje, může jí odmítat.

3/Nejistá vazba-vyhýbavá

Dítě matku ignoruje, když jsou spolu. Při odchodu či příchodu matky projevuje emoce pouze slabě. K cizímu člověku se chová podobně jako k matce, nedělá rozdíl. K tomuto typu vazby může dojít, pokud je rodičovská péče velmi málo angažovaná.

Více viz:

Učebnice vývojové psychologie, např. Langmeier, Krejčířová (2006): Vývojová psychologie. Grada: Praha.

Wikipedia-Mary Ainsworth (v aj):

http://en.wikipedia.org/wiki/Mary_Ainsworth

Youtube-ukázka experimentu, příklad bezpečné vazby (v aj, ale není nutné rozumět komentáři):

<http://www.youtube.com/watch?v=QTsewNrHUUU>